

Recht, 19 Augustus 1910). Wij zien hieruit, dat de rechtbank aanneemt, dat de rechthebbende op de uitkeering „niet bij machte” is aan de polisvoorwaarde eener geneeskundige verklaring te voldoen, indien de geneesheer mededeeling der doodsoorzaak weigert. Dit is een stap vooruit in de richting der erkenning van ons recht om aan de verzekeringsmaatschappijen onze mededeeling te weigeren. De rechtbank gaat verder, en erkent, naast ons recht om als getuige *te spreken*, onafhankelijk van het beroepsgeheim, tevens ons recht om ook *als getuige te zwijgen*, door de mogelijkheid aan te nemen, dat „de vorige vraag niet door getuige mocht kunnen worden beantwoord”.

Verondersteld kan worden, dat de betrokken maatschappij het niet tot een proces had laten komen, als de geneesheer terstond kortweg zijn verklaring had geweigerd, inplaats de weigering zoo wijsgeerig te omschrijven. Nu kon de maatschappij niet weten, of de geneesheer in andere gevallen wellicht wèl gewoon is de doodsoorzaak mede te deelen, en er nu misschien „iets achter zat”. Zonder zulk een vermoeden toch zal een maatschappij het er niet op wagen jaren lang te procederen, tenslotte voor den rechter den arts te hooren mededeelen, dat de verzekerde aan een acute ziekte is gestorven en zich dan te zien veroordeelen tot uitkeering en betaling der kosten, vermeerderd met het nadeel van de reputatie van „lastig te zijn met uitbetalen”. Meent men te moeten weigeren, dan doe men dit zonder omwegen; dit bespaart last aan alle partijen.

DE DUITSCHE RIJKSVERZEKERINGSWET AANGENOMEN. — Na jaren van voorbereiding heeft de openbare behandeling van de rijksverzekeringswet in den Duitschen Rijksdag slechts kort geduurd. Alles is gegeten, zooals het door de voorbereidingscommissie is opgediend. Alleen is bij wijze van verrassing de welstandsgrens voor de ziekteverzekering toch nog verhoogd, van 2000 of 2500 Mk. Het Leipziger Verband zal nu een zwaren arbeid hebben te verrichten om te zorgen, dat in overeenstemming met de nieuwe bepalingen de overeenkomsten met de ziekenfondsen zóódanig worden gewijzigd, dat voor de geneeskundigen daaruit geen nadeel voortvloeie (*Allg. med. Centralz.*)

PINKHOF.

INGEZONDEN.

LIDEWIJDE VAN SCHIEDAM.

In het nummer van 10 Juni lees ik in dit *Tijdschrift* het feuilleton van de hand van dr. GEIJL te Leiden. De aangename wetenschappelijke kennismaking met collega GEIJL, die mij voor enkele jaren te beurt viel, toen ik hem als hoogstaand historicus leerde bewonderen, verbiedt mij het stilzwijgen over den inhoud van genoemd schrijven te bewaren.

Ik heb mij afgevraagd: wat wil collega GEIJL eigenlijk? Een feuilleton schrijven in den geest van die, welke dagelijks in tweede- of derde-rangs blaadjes te lezen staan? Maar dan ware „Lidewijde van Schiedam en andere bedriegers” veel schooner titel geweest en meer in overeenstemming met den inhoud.

Na zijn mededeelingen over de H. Liduina toch volgen nog eenige beschouwingen over enkele andere personen, die collega GEIJL als bedriegers brandmerkt. Doch neen, GEIJL wil iets anders. Hij wil ons mededeelen „het afschrift van een Vidimus der stad Schiedam, van een brief van Burgemeesters en Schepenen aan den hertog van Beieren” uit het jaar 1421 „uit welken brief blijkt, dat de littera testimonialis” enz. . . . „niet geheel betrouwbaar zijn ten opzichte van den leeftijd van Lidewijde”. GEIJL heeft nu gevonden — en het afschrift van den brief laat hij ook volgen in zijn geheel, daar zooiets nieuws ons aller aandacht verdient, — dat Lidewijde niet 14 maar 11 jaar toen zij ziek werd. „De grondslag van het religieus-poëtische verhaal, zooals het reeds bij de Bollandisten gevonden, maar vooral door HUYSMANS op aangrijpende wijze is verwerkt, staat *dus* 1) op wankele voeten” enz. Uit den brief moet verder nog blijken „uit welke bouwstoffen de Katholieke kerk een misschien instinctieve en op de godsdienstige verbeelding sterk werkende mythe gedicht heeft . . .”. Verder is GEIJL van oordeel, dat de bedoelde H. Liduina een hysterica was en kan misschien niet positief aantonen, dat „al haar aandoeningen op rekening te stellen zijn van haar grondlijden en de wijze, waarop de verschijnselen daarvan verwaarloosd of verkeerd behandeld werden”, maar vindt dit toch „uiterst waarschijnlijk”.

Nu willen wij eens vooropstellen, dat de H. Liduina inderdaad op 11-jarigen leeftijd ziek werd, waarom zijn dan de Bollandisten met hun brief 2) niet geheel betrouwbaar in de opgave van den leeftijd? Wellicht nemen zij de historische vondst van GEIJL dankbaar aan, zooals zij met den vooruitgang van iedere wetenschap hun voordeel doen. Misschien echter zullen zij de juistheid van den door GEIJL ontdekte brief in dezen wraken.

En de „grondslag” enz. staat die op „wankele voeten”, wanneer het blijkt dat inderdaad die eene brief niet geheel juist is? Weet GEIJL, met welke zorg een proces van heiligverklaring plaats vindt? Met welke kieskeurigheid bewijzestukken voor de heiligheid van iemands leven door de Katholieke kerk worden weggeworpen, stukken die voor anderen nog historische waarde genoeg bleken te bezitten? Of denkt GEIJL wellicht, dat de hysterie en de psychiatrie in het algemeen voor de R. K. kerk onbekende begrippen zijn?

Let wel, collega, de waarde van uw argument laat ik als historische vondst ongerept, maar wensch die evenmin te overschatten.

Indien gij dus wensch te weten „uit welke bouwstoffen” de R. K. kerk de historie harer heiligen opbouwt, wil ik u gaarne eens den weg wijzen, hoe gij daar achter kunt komen. Om die na te werken behoeft gij echter enkele jaren; maar dan zult gij niet meer spreken van „een op de godsdienstige verbeelding sterk werkende mythe”.

Dat is toch geen wetenschap meer! Waar zijn dan toch uw argumenten? Raadpleegt u eerst eens enkele andere bronnen bijv. het manuscript van J. BRUGMAN Schiedam 1498 (of 1448?); alles naar ooggetuigen, die met de H. Liduina dagelijks omgingen, haar bezochten, sommige onder één dak met haar leefden... en uw diagnose hystera gravis zal „op wankele voeten” komen te staan.

1) Cursiveering is van mij. H. S.

2) „Littera testimonialis.... enz.” vergl. het art. van dr. GEIJL.

Ik zal snel eindigen, want ik heb nog iets heel akeligs te zeggen.

Het betreft den door u, collega GEIJL, in het Rijksarchief gevonden brief, dien gij de moeite waard vindt in zijn geheel af te drukken. Ik liet de historische waarde van uw vondst tot nog toe ongerept, maar... ai mij! Hier ligt voor mij een eenvoudig boekje, wat ieder meisje onder mijn kennissen wellicht reeds vóór haar tiende jaar heeft gelezen: „*Het leven van de H. Liduina* volgens JOHANNES BRUGMAN vertaald door G. A. MEYER, ord. Praed., 2de druk, Nijmegen L. C. G. MALMBERG, 1895 (vijf en negentig N. B). OP BLZ. 164 STAAT DE BEWUSTE BRIEF LETTERLIJK REEDS IN ZIJN GEHEEL AFGEDRUKT!

EN IN DE *Dietsche Warande*, JRG. III, BLZ. 82, DUS IN DEN JARE 1857 EVENEENS.

De bron staat er tevens bij: Rijksarchief, den Haag. Ja, ik kan het ook niet helpen, het is niet anders!

En wat nog erger is: in een noot aan den voet van de bladzijde staat in het eerstgenoemd boekje bij het jaar 11, waarover de kwestie gaat: DIT MOET ZIJN XIII jaar. De heeren Bollandisten zullen dus vermoedelijk reeds eenigen tijd op de hoogte zijn, en deze betwiste zaak volgens hun beste weten hebben uitgemaakt.

Hierover te redetwisten zou de belangstelling onzer gastheeren vermoedelijk op harde proef stellen. Wellicht zullen zij, en gij met hen, liever wenschen ons gesprek ergens in een donker hoekje bij v. van *Janus* voor te zetten.

Dat is beter ook.

Wij blijven hun dan ook voor hun gastvrijheid niet minder dankbaar.

* * *

N A S C H R I F T.

Juist zou ik dit artikeltje aan het *Tijdschrift* verzenden, toen ik in „*de Tijd*” een stuk las van de hand van dr. A. C. H. HOFFMAN te Gouda, waarbij schrijver juist die zijde van het stuk van dr. GEIJL bespreekt, die ik in bovenstaand artikel geheel ter zijde liet.

Wanneer de R. K. leden van redactie of vastemedewerkerscorps zich beijveren deze stukken te bestrijden of te weren, dan zal voor de R. K. abonné's van het *Tijdschrift* geen reden bestaan om, zooals HOFFMAN wil, het *Tijdschrift* of de Maatschappij te schuwen.

Wat voor mij echter het essentiële van de zaak blijft, is de onvergelykelijke lapsus op historisch gebied, waarmede GEIJL zijn diagnose „hysterie” bij de H. Liduina van Schiedam meent te schragen en waarmee hij eerder zichzelf en het *Tijdschrift* blameert, zoolang die niet openlijk op deze plaats wordt aan de kaak gesteld.

Kerkdriel, 14 Juni 1911.

Dr. W. B. HUDDLESTON SLATER.

DE BEHANDELING VAN KRAAMVROUWKOORTS.

Eerst voor enkele dagen kwam mij onder de oogen het overzicht over de behandeling van kraamvrouwkoorts van de hand van dr. J. B. C. PERSENAIRE in n°. 21 van dit *Tijdschrift*, dat ik trouwens als voordracht in de vergadering der afdeling Nijmegen met belangstelling reeds had mogen aanhooren.